

[Kristian Nygaard.]

forstaaet, dette, at man i Almindelighed har været glade for den, og der kan næppe være Tvivl om, at de kan faa stor og heldig Indflydelse paa, hvorledes den nye Skolelov under højest forskellige Forhold i de uensartede Kommuner Landet over kommer til at virke. Jeg tror, at alle sikkert er optaget af at medvirke til, at de forskellige Omordninger af Kommunernes Skoleforhold maa blive af en saadan Karakter, at Børnene kan faa ikke alene det største, men ogsaa det bedste Udbytte af deres Skolegang.

De øvrige Spørgsmaal angaaende Prøvetid, Aflønningsmaade, Pension o. lign. — for Resten ogsaa de Spørgsmaal, som er fremdraget af tidligere Ordførere angaaende Ændringer af anden Karakter med Hensyn til Tilsynsloven — er alt sammen noget, som bedst egner sig til at drøftes i det Udvalg, som maa nedsættes. Men det vigtigste i dette Lovforslag er efter min Mening, at Amtsskolekonsulenterne faar fast Ansættelse som saadanne og løses fra Forbindelsen med deres tidligere Embede. En saadan Ordning kan og bør blive til Fordel for begge Parter. Børnene faar en mere værdifuld Undervisning, og Amtsskolekonsulenten kan samle alle sine Kræfter om de Opgaver, som Tilsynsloven paalægger ham at løse, til Gavn for Folkeskolens Arbejde og Udvikling.

Med disse Udtalelser skal jeg tillade mig at anbefale Lovforslaget til Vedtagelse i dette høje Ting.

Hartel: Man gaar næppe nogen for nær, naar man hævder, at det er de sidst afholdte Forældreraadsvalg, som har bragt Skuffelse, der er Anledningen til, at den Del af Lovforslaget, som omfatter Forældreraadene, er blevet fremsat her. Det er ogsaa rigtigt, at hvis Forældreraadene skal opretholdes i Fremtiden, maa der finde en Ændring Sted af de nugældende Bestemmelser. Forudsætningen for, at Forældreraadsvalg kunde udskrives, er efter Loven den, at ved Skoler med indtil 100 Børn Halvdelen af Forældrene har udtalt sig derfor; naar der er fra 100 til 400 Børn, skal en Trediedel af Forældrene have udtalt sig for Afholdelse af Valg, og ved Skoler med over 400 Børn en Sjettedel. Disse Bestemmelser bevares for saa vidt uændrede. Men det, som vilde have medført Forældreraadenes Bortfald, var, at der ikke i Afstemningerne deltog det krævede Antal, et Antal, der er i Overensstemmelse med de Tal, jeg nævnte som Forudsætning for Afholdelse af Valget.

Det vil med andre Ord sige, at den ringe Valgdeltagelse gjorde, at der ved en Række Skoler ikke blev Forældreraad. Og det er jo her, det slæber paa, det er ligesom der er en Slags Analogi med de politiske Valg: naar der er Røre om en Ting, er det let at faa Folk til at deltage i Afstemninger, men er der stille om en Sag, saa falder Valgdeltagelsen uvilkaarligt, og det er dette, som har gjort sig saa mærkbart gældende for Forældreraadsvalgenes Vedkommende. Naar der er en enkelt Sag paa Dagsordenen, som kan skærpe de lokale Modsætninger, saa ved vi alle, at det er let at ophidse Gemytterne og faa Folk til at deltage livligt i Valghandlingen; men netop denne lokale Strid er den daarligst mulige Forudsætning for Forældreraadens Arbejde, og derfor kan jeg godt tiltræde, at man nu søger at lempe selve Bestemmelserne for Valgenes Gyldighed, saaledes at der kan komme Forældreraad i Stand selv med mindre Deltagelse, da al Slags Rabalderopgør forud for hvert Valg bestemte ikke tjener det positive Arbejde, som skal udføres inden for Forældreraadene.

Der er dem, der hævder, at naar Deltagelsen er saa ringe, skyldes det en vis Ængstelse fra Forældrenes Side over for Lærerstanden, at man ikke vil staa sig daarligt med de Lærere, der skal give ens Børn Karakterer og sørge for deres Optrædelse i Skolen. Jeg tvivler herom, for det forekommer mig, at netop de Steder, hvor der er Strid mellem Forældre og Lærere, er det meget lettere at faa Folk til at deltage i Valgene. Der er ikke noget, der sætter Sindene stærkere i Bevægelse, end naar der er Strid mellem en bestemt Lærer og en Gruppe af Befolkningen — saa giver det sig straks Udslag i stigende Deltagelse ved Valgene.

Hvis manglende Interesse for Skolen og dens Arbejde er Grunden til den svigtende Valgdeltagelse, er der for mig ingen Tvivl om, at saa er det Tidspunkt kommet, da man maatte lade Forældreraadene dø Straadøden. Men man maa holde os Forældre til gode, at vi lever i en fortravlet Tid, som stiller ualmindelige Krav til mange, og den Tid, der tidligere kunde ofres i Hjemmene fra Forældrenes Side paa Børnenes Skolearbejde, er ikke mere til Raadighed i samme Omfang som forhen. Jeg vil gerne indrømme det her. Jeg har ikke kunnet vise mine Børn Interesse for deres Skolearbejde, i samme Omfang som mine Forældre kunde vise mig Interesse paa dette Omraade. Og det er ikke, fordi jeg mangler Interesse for at løse denne